

Stockholm

Nya Karolinska.

Nya Karolinska ska upphandla upp till 120 hjärtoperationer i Norge. Vi erbjuder patienterna detta. Sedan får de själva avgöra om det är något de vill, säger Anders Ahlsson, chef för Tema hjärta-kärl.

Foto: Magnus Hallgren, Alexander Mahmoud

Hjärtpatienter skickas till Norge för operation

Kön till hjärtoperationer på Karolinska universitetssjukhuset är så lång att sjukhuset nu börjat skicka patienter till Norge för hjärtoperation. I nuläget väntar 237 patienter på hjärtoperation på Karolinska som är det enda sjukhuset i länet som utför operationerna. I det högteknologiska sjukhuset är inte alla vårdplatser öppna på grund av personalbrist.

● Det är till den privata hjärtkliniken i Feiring strax norr om Oslo som patienter från Karolinska skickas med flyg. Tre patienter har redan flugits till Norge för operation. Orsaken är de långa köerna till hjärtoperationer på Karolinska där 237 patienter nu väntar på operation, och 89 väntat över 90 dagar som vårdgarantin stipulerar. Väntetiden för en hjärtoperation är cirka sex månader. Totalt är det upp till 120 patienter som Karolinska räknar med ska kunna skickas för operation i grannlandet.

– Vi har inlett en direktupphandling, och även en traditionell upphandling om 80 operationer med option på ytterligare 40. Vi erbjuder patienterna detta. Sedan får de själva avgöra om det är något de vill, säger Anders Ahlsson, chef för Tema hjärta-kärl.

Tema hjärta-kärl var först att flytta in i det högteknologiska sjukhuset Nya Karolinska. I samband med sjukhusflytten hade verksamheten ett minskat antal patienter. Under året som gått har verksamheten sedan, vid flera tillfällen, tvingats dra ner på antalet vårdplatser, inte minst på grund av de omfattande it-problemen som även påverkat hjärtövervakningen, telemetrin. En patient skadades då så allvarligt att han senare avled, vilket DN berättat.

Under 2017 har Karolinska skickat ett 70-tal patienter till Örebro för hjärtoperationer, som DN tidigare

berättat, vilket kostat cirka 12 miljoner kronor.

– Vi erbjuder fortfarande patienter som väntat i över 90 dagar operation i Örebro, och skickar en till tre patienter i veckan. Vi har även skickat enstaka patienter till Uppsala och Lund, men alla kliniker är hårt belastade, säger Anders Ahlsson, som pekar på risker för patienterna när kön växer.

– Alla patienter som ställs i kö följer vi. De som bedöms vara högrisk opereras inom en vecka. För en oprioriterad patient kan det bli upp till sex månader.

Har någon dött på grund av kö-situationen?

– Vi hade ett fall med en patient som avled i samband med it-haveriet, som påverkade telemetrin. Det utreds fortfarande och kommer att lex Maria-anmälans.

Enligt Ahlsson utreds ytterligare ett patientfall, som han inte vill gå närmare in på.

Att skicka patienter till Norge för operation kommer enligt Karolinska att kosta 140 000–180 000 kronor per patient beroende på typ av operation.

DN har tidigare berättat att köerna till Karolinska växt kraftigt sedan sjukhusflytten och den stora omdiskuterade omorganisationen på sjukhuset. I operationskön för alla patienter väntade i januari 8 700, en ökning med 54 procent jämfört med samma tidpunkt 2014.

Den borgerliga alliansen i Stock-

holms läns landsting har nyligen skjutit till 340 miljoner kronor för att korta värdköerna på Karolinska. Enligt hälso- och sjukvårdsförvaltningen står Karolinska för 90 procent av köerna till behandling på länets sjukhus.

Anders Ahlsson pekar på inflyttningen till Stockholm och ökat behov av hjärtkirurgi som en stor anledning till att kön för hjärtoperationer växer.

– Under 2017 utfördes 849 hjärtoperationer. Men för att täcka behovet skulle vi behöva utföra 1 200 operationer på ett år.

Men källor till DN talar om arbetsmiljön inne i sjukhuset och personalflykt som den stora orsaken till den växande kön. I nuläget är 21 av 28 vårdplatser på vårdavdelningarna öppna och bemannade, och åtta av 12 platser på thoraxintensiven, som på fredagen dessutom hade två överbeläggningar.

Det saknas specialistsjuksköterskor, och därmed bemannade vårdplatser.

Ingrid Allerstam, förtroendevald för Vårdförbundet på Karolinska och styrelseledamot för Vårdförbundet Stockholm, beskriver en verksamhet med en krävande arbetsmiljö och där beläggningen på thoraxintensiven, där patienterna vårdas i samband med hjärtoperationer under 2017 har legat på 99,5 procent. Merparten av sjuksköter-

DN:s avslöjanden om Karolinska:

- DN har i flera artiklar avslöjat brister i Karolinskas inköp av konsulttjänster från Boston consulting group. Ex-BCG-konsulten Andreas Ringman Uggla, värvades som sjukhusets produktionsdirektör, beställde konsulttjänster och poängsattte anbud i en upphandling 2015 som BCG vann, varpå bolaget har fakturerat 118 miljoner kronor. Ringman Uggla avgick i början av januari.
- En internrevision på Karolinska, tillsatt efter DN:s granskning, bekräftade bristerna med bland annat jäv, och bristfälliga fakturaunderlag.
- DN har sedan i somras avslöjat att Karolinska nekade att ta extern hjälp för att operera akut sjuka cancerpatienter, samt att sjukhuset nekade till problem med kön. Patienter visade sig sedan ha avlidit i kön. En förundersökning har inletts om grovt vållande till annans död.

skorna är specialistsjuksköterskor.

– Den här verksamheten lider av brist på specialistsjuksköterskor. Sjuksköterskor finns egentligen att tillgå men arbetsvillkoren är inte tillräckligt bra för att sjuksköterskor ska stanna. Det är bakgrunden till att det finns en kö. Karolinska är dessutom den enda platsen i Stockholms län som utför thoraxoperationer, och som har en thorax-intensivvårdsavdelning, säger Ingrid Allerstam.

Under året som gått har thoraxintensiven haft en personalomsättning bland sjuksköterskor på runt 10 procent.

– Under året har antalet sjuksköterskor minskat från 77 till 67. Samtidigt har övertidsuttaget bland sjuksköterskor och undersköterskor ökat extremt mycket, med mer än 100 procent. De har klarat av att ta hand om väldigt många patienter. Det är en tung arbetsmiljö med svårt sjuka patienter, personalen jobbar skift och har inte den löneutveckling som man kan få på annat håll. Det är beklagligt att arbetsgivaren inte ger bättre förutsättningar för folk att stanna kvar, säger Allerstam.

Enligt Anders Ahlsson har Karolinska rekryterat fler sjuksköterskor så att fler vanliga vårdplatser på hjärta-kärl ska kunna öppna i mars.

– Vi räknar då med att kunna öka från 21 till 24 vårdplatser, säger Anders Ahlsson.

När räknar ni med att kön ska vara borta?

– Vi köper de här operationerna i Norge som en engångssatsning och hoppas på att kunna beta av kön under året, säger Anders Ahlsson.

Lisa Röstlund
Anna Gustafsson

Anna Gustafsson anna.gustafsson@dn.se
Lisa Röstlund lisa.rostlund@dn.se